

завищити прибуток (до вирахування податків і інших платежів) на \$ 3,8 млрд. Репутація компанії та довіру інвесторів до неї, створені Берні Ебберс, були повністю зруйновані. Ціна акцій WorldCom, в кращі дні досягала \$ 64,50, миттєво впала до 83 центів [4].

Також важливу роль відіграє державний захист всіх об'єктів інтелектуальної власності, в тому числі і торгової марки. Так як судові справи теж негативно впливають на репутацію, внаслідок чого також відбувається моментне зниження вартості.

Отже, можна сказати, що бренд має сильний вплив на репутацію та вартість компанії. Адже саме це задовольняє одних із важливих стейкхолдерів – акціонерів (власників). Зі збільшення вартості компанії – зростають і вартість акцій. Сучасні ж тенденції показують, що в ТОП-3 найдорожчих, входять технологічні та сервісні компанії. Середні темпи зростання вартості окремих брендів по всьому списку склали 14%, при цьому технологічні компанії та майданчики продемонстрували підйом в середньому на 20%[2]. Хоч і бренд має безліч позитивних сторін для компаній, пропри це виокремлюються й важливі негативні фактори, які неможливого ігнорувати в управлінні вартості бізнесу. До них слід віднести: використання товарного знаку для товарів та послуг, які не мають зв'язку між собою; зв'язок товарного знаку із негативними суб'єктами ринку; недосконале законодавство щодо захисту інтелектуальної власності; вік товарного знаку та інші.

Література

1. 100 найдорожчих брендів [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.forbes.ru/>.
2. Entrepreneur [Електронний ресурс]–Режим доступу до ресурсу: <https://www.entrepreneur.com>
3. Оценка стоимости компании как инструмент эффективного управления бизнесом [Електронний ресурс] // Экономика и социум. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://readera.org/>.
4. Оценка стоимости компании как один из показателей эффективности ее деятельности [Електронний ресурс] // Инновационная экономика: перспективы развития и совершенствования, №7 (33), Том 2. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/>.

УДК 364.265:343.211.3

Юлія Тарасова

к.е.н., викладач кафедри ЕП та ОПД,

Дмитро Шевченко

магістрант

Одеський національний економічний університет,

julia20@ukr.net

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

PROBLEMS OF PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN UKRAINE

ПРОБЛЕМЫ ЗАЩИТЫ ПРАВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ В УКРАИНЕ

Анотація. Досліджено проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні у сфері законодавства, в мережі Інтернет, в наукових і літературних працях. Наведено шляхи вирішення проблем.

Abstract. The problems of protection of intellectual property rights in Ukraine in the field of legislation, on the Internet, in scientific and literary works are studied. Ways to solve problems are identified.

Аннотация. Исследованы проблемы защиты прав интеллектуальной собственности в Украине в сфере законодательства, в сети Интернет, в научных и литературных трудах. Определены пути решения проблем.

Значення об'єктів інтелектуальної власності в сучасному інформаційно-цифровому світі переоцінити досить важко. Сьогодні економічний та соціальний розвиток будь-якої розвинутої держави спирається на створення та впровадження в господарській та соціальній інфраструктурі різнопланових об'єктів інтелектуальної власності, охорону і захист прав вчених, інженерів, винахідників. Зростання ролі й значення інтелектуальної діяльності зумовлює необхідність посилення ефективності їх правової охорони і захисту. На жаль, нинішній рівень законодавства України та державного регулювання в сфері захисту інтелектуальної власності є далеким від європейських стандартів. Актуальність даної теми обумовлена необхідністю вдосконалення вітчизняної інституційної бази та нормативно-правових актів з питань захисту об'єктів інтелектуальної власності для запобігання їхньому несанкціонованому поширенню та викраденню.

Таким чином, важливим завданням є визначення проблем захисту прав інтелектуальної власності в Україні та пошук шляхів їх вирішення.

Інтелектуальна власність використовується у всіх без винятку видах економічної діяльності. Питання ставлення до неї, володіння, розпорядження, користування все більше привертають уваги з боку українських вчених-економістів та юристів. Некоректне поводження з об'єктами права інтелектуальної власності, відсутність механізму їх захисту, недостатня обізнаність суспільства у питаннях охорони і захисту таких прав нерідко призводить до їх порушення, що негативно відбивається на міжнародному іміджі держави, руйнує її імідж як гідного ділового партнера, як серйозного учасника ринкових відносин, а також негативно характеризує рівень ділової культури країни.

Варто погодитись із думкою Романчик Т.В., яка зазначає, що належний захист інтелектуальної власності є передумовою успішного розвитку ринкової економіки. Вже сьогодні гостро постають питання невідкладного вирішення проблем оптимізації правової охорони та захисту інтелектуальної власності, законодавчого врегулювання правовідносин у цій сфері, що ставить перед Україною низку невідкладних завдань, спрямованих на подальше поширення міжнародних та європейських стандартів [1, с.157].

Як відомо, законодавство України у сфері інтелектуальної власності створювалося майже з чистого аркуша. Це законодавство сьогодні ще не позбавлене окремих істотних недоліків та прогалин. Законодавець постійно шукає шляхи і способи його приведення до світових стандартів та іншого удосконалення, адже від належної, надійної та ефективної правової охорони інтелектуальної власності залежить рівень соціально-економічного розвитку України і, в кінцевому результаті, добробут народу. При цьому ще більш актуальною дану проблему робить євроінтеграція України, яка передбачає наближення вітчизняної нормативно-правової та інституційної бази до міжнародного рівня. Тому доречним є твердження Бошицького Ю.Л. відносно того, що проблеми право творення і розробка цілісної інтелектуально-правової концепції правового статусу творця інтелектуальної власності та його правонаступників, яка б забезпечила успішний розвиток інтелектуальної діяльності та її результату інтелектуальної власності і їх надійну охорону, є дійсно важливим [2, с.215].

Варто зазначити, що на сьогоднішній день існує низка законодавчих актів, спрямованих на регулювання прав та захист об'єктів інтелектуальної власності. Однак, незважаючи на таке різноманіття нормативно-правової бази, правовий захист інтелектуальної власності залишає бажати кращого: деякі нормативно-правові акти суперечать одне одному, не відповідають міжнародному рівню, а також є застарілими. При цьому необхідно відмітити, що захист прав на такі об'єкти доволі часто є неефективним через недієвість судової системи та невідповідність суддів – наразі дана сфера є новою для України, тому судова практика є досить обмеженою, що викликає певні труднощі в процесі захисту прав творців нематеріальних об'єктів. Тому значна кількість авторів інтелектуальних творів не можуть захиститися від недобросовісного використання їхніх творів.

Проблема захисту авторського та суміжних прав в Інтернеті у наш час викликає все гостріший інтерес, оскільки досі не вироблено однозначної та єдиної для всіх держав позиції. І це не дивно, Інтернет як глобальна комп'ютерна мережа складається з менших комп'ютерних

мереж, пов'язаних між собою, і є відносно новим засобом комунікації, який переживає етап бурхливого розвитку [3, с.54].

Особливої гостроти в Україні набуває тема комп'ютерного піратства. Науковці відмічають, що сьогодні в тіньовому сегменті ринку програмного забезпечення та комп'ютерних ігор працюють від 20 до 35 тис. спеціалістів [4, с.802]. При цьому кількість веб-сайтів, на яких незаконним чином розповсюджуються музичні твори, відеофільми та різноманітне програмне забезпечення є одним із найвищих у Європі. Причиною такого явища є, перш за все, бажання комп'ютерних користувачів використовувати об'єкти інтелектуальної власності на безоплатній основі, тим самим заощаджуючи кошти. Дана проблема є наслідком економічного чинника, зниженням платоспроможності, а в деяких випадках люди вважають, що вони повинні все отримувати безкоштовно, хоча в розвинутих країнах вже давно сталою практикою є оплата підписки на веб-сайти з літературою, музикою, фільмами тощо. З іншого боку – причиною проблеми піратства є відсутність ефективних санкцій для розробників таких сайтів – навіть у разі блокування за рішенням суду сайту, його власники залишаються безкарними, а доступ до сайту може бути відновлено шляхом використання проти блокувальних програм та створення альтернативних сайтів. Через проблему комп'ютерного піратства страждають власники прав на об'єкти інтелектуальної власності, які не отримують винагороду за користування творами, а також бюджет, надходження до якого можуть бути значно більшими при сплаті податків з діяльності офіційних сайтів-дистриб'юторів програмного забезпечення і творчого контенту.

Актуальною для всього світу, а особливо для України є проблема плагіату. Сьогодні велика кількість літературних та наукових творів містять запозичення окремих уривків чи навіть цілих розділів, які автори скопіювали з інших творів без зазначення запозиченого джерела та його автора. Особливо актуальною дана проблема є в науковій сфері, коли відомі вчені використовують у власних наукових працях матеріали інших авторів, видаючи їх за свої. На жаль, дана проблема має місце сьогодні і в навчально-методичній літературі: значна частина підручників, навчально-методичних посібників та іншої літератури містять запозичення з інших літературних наукових джерел без відповідних посилань на такі джерела. Однак, якщо в розвинутих країнах світу поширеною є практика правового захисту власних наукових розробок, то в Україні, на жаль, дана проблема залишається невирішеною.

Таким чином, на підставі вищезазначеного, можна виділити перелік проблем у сфері захисту об'єктів інтелектуальної власності:

- відсутність дієвої судової системи при захисті прав інтелектуальної власності;
- поширеність комп'ютерного піратства та плагіату;
- неготовність суспільства поважати право інтелектуальної власності, зневага до охорони результатів інтелектуальної праці;
- відсутність в державі дієвих механізмів охорони та захисту результатів інтелектуальної творчості;
- недостатній рівень освіти у сфері інтелектуальної власності;
- відсутність стимулів з боку українського законодавства для розвитку творчої ініціативи та ведення інтелектуальної діяльності.

Варто зазначити, що невирішені численні проблеми в галузі охорони інтелектуальної власності є одним з найголовніших чинників, які призводять до зниження чисельності винахідників, авторів промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій [4, с.803].

Для їх вирішення рекомендується: створити окремі структурні підрозділи на базі вже діючих господарських судів, які займатимуться виключно захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності та забезпечити професійне навчання їх працівників; розробити ефективну систему протидії комп'ютерному піратству із застосуванням персональних санкцій до власників піратських сайтів; використовувати цифрові марки (водяні знаки) у творах, що суттєво знизить можливість несанкціонованого їх використання, обмежувати доступ до матеріалів, що розміщені в мережі Інтернет, запровадити на законодавчому рівні вимогу до перевірки на плагіат всіх наукових творів; впровадити ефективний механізм комерціалізації

інтелектуальної власності; створити чітку систему нормативно-правового регулювання питань, пов'язаних з вартістю нематеріальних активів.

Отже, виходячи з того, що проблема захисту прав інтелектуальної власності відносно недавно стала об'єктом пильної уваги в Україні, ця сфера діяльності містить величезну кількість невирішених питань. Створення надійної системи охорони інтелектуальної власності сприяє розвитку інноваційної моделі України, її модернізації, підвищенню конкурентоспроможності на внутрішньому ринку та світовому просторі. Однак, реформування законодавства України триває, і це дає можливість сподіватися, що існуючі прогалини в системі нормативної охорони прав інтелектуальної власності та їх практичного захисту можна подолати.

Література

1. Романчик Т.В. Проблемні питання захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Проблеми гармонізації законодавства України з питань інтелектуальної власності до законодавства Європейського Союзу : матер. 2-ї Всеукр. наук.-практ. конф., 19 вересня 2014 р. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2014. С. 156-160.
2. Бошицький Ю.Л. Інтелектуальна власність в сучасній Україні – актуальні питання модернізації та правового регулювання. Часопис Київського університету права. 2013. №1. С. 213-217.
3. Коваленко І.А. Актуальні проблеми захисту й охорони прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет в умовах глобалізації суспільства та сучасних технологій. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2018. №3 (68). С.52-55.
4. Морозова Л.П., Слободянюк В.Ю., Олійник Б.І. Захист прав інтелектуальної власності в Україні та шляхи їх подолання. Молодий вчений. 2017. №3(43). С. 802-806.

УДК: 339.166.5 (075.8)

Руслан Лунак

*д.е.н., професор кафедри економіки,
Львівський торговельно-економічний університет,
economist_555@ukr.net*

Олена Шевченко

*магістр,
Львівський торговельно-економічний університет,
shevchenkolenk@i.ua*

ЗАГАЛЬНА КОНФІГУРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

THE GENERAL CONFIGURATION OF THE STATE SYSTEM OF INTELLECTUAL PROPERTY MANAGEMENT AS A PREREQUISITE FOR THE DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP

ОБЩАЯ КОНФИГУРАЦИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТЬЮ КАК ПРЕДПОСЫЛКА РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Анотація. Визначено концептуальну структуру системи державного управління інтелектуальною власністю. Ідентифіковано умови за якими державна система управління інтелектуальною власністю забезпечує розвиток інноваційного підприємства. Сформовано систему завдань, які необхідно виконувати в контексті вдосконалення державного управління інтелектуальною власністю та прямим чином визначають темпи розвитку інноваційного підприємництва.

Abstract. The conceptual structure of the system of state management of intellectual property is determined. The conditions under which the state system of intellectual property management ensures the development of an